

Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy

Zakład Ekonomiki Rybackiej

MORSKA GOSPODARKA RYBNA W 2012 R.

Gdynia, czerwiec 2013

**Morski Instytut Rybacki
Państwowy Instytut Badawczy
Zakład Ekonomiki Rybackiej**

MORSKA GOSPODARKA RYBNA W 2012 R.

Wykonano w ramach tematu NZ-1

Opracował zespół w składzie:

Stanisław Szostak - rozdz. I, tab. 9-13

Marcin Rakowski - tab. 1-5, rysunki

Teresa Budny - tab. 6-8, rysunki

Gdynia, czerwiec 2013

SPIS TREŚCI

I. WYNIKI GOSPODARKI RYBNEJ W 2012 R.	1
1. Flota rybacka	3
2. Połowy	5
3. Przetwórstwo.....	7
4. Handel zagraniczny	9
5. Rynek	11
6. Zatrudnienie	12
 II. TABELE I RYSUNKI	
1. Flota rybacka w latach 2010 - 2012	15
2. Flota bałtycka według klas długości jednostek w latach 2010 - 2012.....	16
3. Wiek floty bałtyckiej w 2012 r. według klas długości.....	17
4. Liczba, pojemność i moc floty kutrowej według portów rejestracji w latach 2010 - 2012	18
5. Liczba, pojemność i moc floty łodziowej według portów rejestracji w latach 2010 - 2012	19
6. Połowy według obszarów morskich oraz ważniejszych gatunków ryb i innych organizmów morskich w latach 2010 - 2012	21
7. Połowy na Bałtyku według podobszarów ICES i gatunków z podziałem na kutry i łodzie w 2012 r.....	23
8. Połowy łodziowe na zalewach według gatunków ryb w 2012 r.....	24
9. Wielkość i struktura produkcji przetwórstwa rybnego według grup wyrobów w zakładach przetwórczych zatrudniających 50 i więcej osób w latach 2010 – 2012.....	25
10. Import ryb i przetworów rybnych według grup towarowych i głównych gatunków w latach 2011 - 2012	27
11. Eksport ryb i przetworów rybnych według grup towarowych i głównych gatunków w latach 2011 - 2012	27
12. Przeciętna liczba zatrudnionych w gospodarce rybnej w latach 2011 - 2012.....	28
13. Przeciętna liczba zatrudnionych rybaków w latach 2011 - 2012.....	28

I. WYNIKI GOSPODARKI RYBNEJ W 2012 R.

Kolejny, czwarty rok z rzędu Rada Ministrów UE uznała, że poprawił się stan stad dorszy bałtyckich i zatwierdziła na 2012 r. wzrost limitu połowowego TAC o 15% dla stada wschodniego i o 13% dla stada zachodniego. Zredukowano jednak po raz kolejny limity TAC dla ryb pelagicznych. Były one niższe o 27% dla stada śledzia Bałtyku centralnego (ale dla stada śledzia zachodniego wyższe o 32%) oraz o 22% dla szprotów. O 51% zmniejszono również TAC dla łososi. Tylko przyznana Polsce kwota połowowa śledzi została w pełni wykorzystana przez rybaków, blisko tego było również w odniesieniu do szprotów.

Po zakończeniu w 2011 r. systemu tzw. trójpołówki w polskim rybołówstwie dorszowym, zwiększyła się znacznie liczba jednostek mających prawo poławiać te ryby w 2012 r., a w ślad za tym zmniejszyły się dla nich indywidualne limity połowów, uzależnione od długości statku. Jednak mimo wyższej o ponad 40% ogólnej kwoty połowowej dorszy dostępnej polskim rybakom, została ona wykorzystana zaledwie w 68%, najniższym od 20 lat poziomie. Przyczynami tak słabego zainteresowania połowami dorszy była pogarszająca się kondycja ryb (małych rozmiarów, wychudzonych, o ograniczonej przydatności dla przetwórstwa) oraz duża ich podaż na rynku europejskim w wyniku bardzo wysokich połowów na Atlantyku. Wpłynęło to na znaczny spadek cen dorszy i skierowało zainteresowanie rybaków na połowy ryb pelagicznych, na które istniało duże zapotrzebowanie i wzrosły ich ceny. W 2012 r. po raz pierwszy jednostki poławiające śledzie stada centralnego miały przyznane maksymalne indywidualne limity ich odłowu, a z końcem października Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zamknął tam całkowicie połowy śledzi z powodu przekroczenia kwoty połowowej.

Rok 2012 nie był łatwym okresem dla przetwórstwa rybnego w Polsce, chociaż ceny surowców rybnych nie rosły już tak szybko jak w 2011 r., a pod koniec roku nawet się ustabilizowały. Ogólnie jednak surowce były bardzo drogie, szczególnie śledzie, a to przekładało się na wzrost cen wyrobów rybnych. Skutkowało to jednak coraz mniejszym popytem na produkty rybne i spadkiem spożycia ryb w kraju.

Najważniejsze dane o gospodarce rybnej w 2012 r. przedstawiono syntetycznie w tabeli poniżej. Dla porównania pokazano w niej także dane z 2 lat poprzednich.

Podstawowe wyniki gospodarki rybnej w latach 2010 – 2012.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012
POŁOWY (tys. ton)			
1. Połowy ogółem	170,8	179,9	179,7
w tym: dalekomorskie	60,7	69,1	59,1
bałtyckie	110,1	110,8	120,6
STAN FLOTY (na koniec roku)			
2. Liczba statków			
- flota dalekomorska	4	3	3
- flota kutrowa	146	143	140
- flota łodziowa	643	644	655
PRZETWÓRSTWO^{a,b/}			
3. Wielkość produkcji finalnej na lądzie (tys. ton)	369,7	374,9	385,0
4. Wartość produkcji finalnej na lądzie (mln zł) ^{c/}	6 084,5	6 412,5	6 700,0
HANDEL ZAGRANICZNY^{b/}			
5. Import (tys. ton)	465,9	450,9	451,6
6. Eksport ogółem (tys. ton)	325,9	351,5	349,1
w tym: z lądu	243,2	260,2	270,9
z burt statków	82,7	91,3	78,2
7. Saldo obrotów (mln EUR)	-85,1	-11,5	+10,0
RYNEK			
8. Dostawy rynkowe (tys. ton) ^{c/}	292,2	273,0	262,2
9. Spożycie na 1 mieszkańca (kg)			
- relacja pełna	12,8	11,9	11,4
ZATRUDNIENIE (tys. osób)^{b,c/}			
10. Zatrudnienie ogółem	26,7	26,8	26,9
w tym: połowy	2,4	2,3	2,3
przetwórstwo	18,5	17,8	18,0
handel	5,8	6,7	6,6
11. Zatrudnienie rybaków	2,4	2,3	2,3
w tym: w rybołówstwie dalekomorskim	0,1	0,1	< 0,1
w rybołówstwie bałtyckim	2,3	2,2	2,3

a/ Wyroby konsumpcyjne.

b/ W 2012 r. dane nieostateczne.

c/ Dane szacunkowe.

W 2012 r. zmiany wyników gospodarki rybnej miały różny przebieg. Ogólne połowy morskie pozostały niemal na tym samym poziomie jak w roku poprzednim, ale bałtyckie wzrosły o około 10 tys. ton, a dalekomorskie o tą wielkość spadły. W rybołówstwie dalekomorskim eksploatowano głównie łowiska afrykańskie na Atlantyku, a jego udział w ogólnych polskich połowach morskich zmniejszył się z 38,4% do 32,9%. Na Bałtyku wzrosły mocno połowy dorszy i szprotów, ale kwoty połowowe przyznane na te gatunki nie zostały wykorzystane, spadły natomiast połowy śledzi, mimo że w tym wypadku kwota połowowa została wykorzystana ze znaczną nadwyżką. Wyższe o 9,5 tys. ton łączne połowy

dorszy i szprotów przyczyniły się w głównym stopniu do ogólnego wzrostu połowów bałtyckich. Stało się tak przy większym o 8 jednostek stanie zarejestrowanej tu floty, której przyrost nastąpił we flocie łodziowej.

W przetwórstwie rybnym zwiększyła się łączna wielkość produkcji, a wzrost cen przetworów rybnych zwiększył przychody przetwórców ze sprzedaży wyrobów. Finalna produkcja wyrobów konsumpcyjnych była szacunkowo o blisko 3% wyższa niż przed rokiem i wyniosła około 385 tys. ton, a jej wartość wzrosła o 4,5%, do około 6,7 mld zł.

Obroty handlowe z zagranicą utrzymały się na podobnym poziomie jak rok wcześniej. Całkowity import ryb i przetworów rybnych do Polski minimalnie się zwiększył (o 1,6 tys. ton), natomiast ich całkowity eksport był nieco mniejszy (o 2,4 tys. ton). Pod względem wartości wymiany handlowej zmiany były już większe - koszty zakupu w imporcie wzrosły o 3,5%, a wartość eksportu zwiększyła się o 5,5%. Skutkiem tego była znaczna poprawa salda obrotów handlu zagranicznego gospodarki rybnej w 2012 r., które wykazało nadwyżkę 10 mln EUR (wobec 11,5 mln EUR straty przed rokiem).

Dostawy rynkowe zmniejszyły się o około 4% i wyniosły szacunkowo 262,2 tys. ton, a średnie spożycie ryb na 1 mieszkańca (bez uwzględnienia połowów wędkarskich), liczone w ekwiwalencie ich wagi żywej, było niższe o 0,5 kg i wyniosło 11,4 kg. Najczęściej konsumowanymi rybami były mintaje, śledzie i łososie.

Szacowane łączne zatrudnienie w gospodarce rybnej było nieco wyższe niż rok wcześniej, a zdecydował o tym wzrost o około 0,2 tys. osób pracujących w przetwórstwie rybnym. Nie zmieniła się w 2012 r. łączna liczba rybaków, ale na Bałtyku przybyło ich 20, a w rybołówstwie dalekomorskim tyle samo ubyło.

1. Flota rybacka (tabele 1-5).

Na koniec 2012 r. flota rybacka wpisana do polskiego rejestru statków liczyła 798 jednostek o łącznym tonażu 33,4 tys. GT i mocy silników 81,9 tys. kW. Składała się ona z 3 trawlerów dalekomorskich (wszystkie w sektorze prywatnym), 140 kutrów bałtyckich i 655 łodzi motorowych i wiosłowych. Jednak nie wszystkie wpisane w końcu roku do rejestru statki prowadziły połowy na Bałtyku. Żadnej aktywności połowowej nie wykazało 41 jednostki (5,2% stanu floty). Natomiast w ramach programu restrukturyzacji floty 8 jednostek zostało złomowanych w zamian za rekompensaty finansowe.

Flotę dalekomorską tworzyły 3 trawlerzy należące do Północnoatlantyckiej Organizacji Producentów sp. z o.o. (PAOP): średniej wielkości „Polonus” o długości 60 m i 2 duże

siostrzane jednostki „Alina” i „Sirius Gdy 43”, o długości 105 m, zdolności zamrażania ponad 200 ton ryb na dobę i składowania do 2,5 tys. ton ryb, zbudowane w stoczni w Vigo w Hiszpanii. Średni ich wiek wynosił 20,3 lat. „Polonus” poławiał na północno-wschodnim Atlantyku, a „Alina” i „Sirius” na łowiskach afrykańskich (oba trawlerzy na środkowo-wschodnim Atlantyku w strefach Mauretanii i Gwinei, a „Sirius” także na południowo-wschodnim Atlantyku w strefie Namibii).

Stan wpisanej do rejestru floty kutrowej w 2012 r. zmniejszył się netto o 3 jednostki (2%). Łączny tonaż kutrów nie zmienił się, a moc silników zmniejszyła się o 2,2% (o 0,8 tys. kW). Flota kutrowa niemal w całości należała do armatorów prywatnych. Z przedsiębiorstw sektora publicznego własną działalność połowową na Bałtyku w 2012 r. prowadziło PPIUR „Szkuner”, eksploatując 5 kutrów rufowych B-403/410 i B-280.

W strukturze floty kutrowej nastąpiły dalsze zmiany. Najwięcej statków ubyło w najliczniejszej i najstarszej grupie kutrów 15-17,9 m, w której stan floty zmniejszył się o kolejne 10 jednostek (18%). O 2 jednostki zmniejszył się potencjał kutrów 20-22,9 m (10%), a 1 jednostka (9%) ubyła w grupie kutrów 25-25,9 m. Przybyło natomiast 8 kutrów 18-19,9 m (40%) i 2 kutry w grupie jednostek 26 m i większych 20-22,9 m (9%), a liczba kutrów 23-24,9 m nie zmieniła się. Ubyły 3 kutry we Władysławowie i 1 w Gdańsku, 1 kuter przybył w Ustce, a w pozostałych portach stan zarejestrowanej floty kutrowej nie zmienił się.

Średni wiek kutrów na koniec 2012 r. zwiększył się o 0,7 roku i wynosił 43,4 lat. W poszczególnych klasach długościowych kutrów zwiększył się on od 0,4 lat do 2,2 lat (najwięcej wśród kutrów 18-19,9 m), a w portach rejestracji od 0,3 lat do 3,5 lat (najwięcej w Gdańsku), ale w Ustce średni wiek kutrów obniżył się o 0,6 lat.

Flota kutrowa jest ogólnie bardzo stara, choć wiek nie przesądza jeszcze o złym stanie technicznym kutrów. Wiele zaawansowanych wiekowo jednostek poddanych zostało całkowitej modernizacji i są obecnie wyposażone w nowe silniki oraz nowoczesne urządzenia nawigacyjne i połowowe. Nie było żadnego kutra, który miałby mniej niż 16 lat, a wieku 25 lat nie przekroczyło jeszcze 16 kutrów. Kutrów starszych niż 25 lat było w 2012 r. aż 124 (89% stanu floty). Ponad połowa ogólnej liczby kutrów (69%) eksploatowana była dłużej niż 35 lat, a 72 jednostki (51%) ponad 45 lat. Najliczniejsza grupa jednostek rybackich - kutry 15-17,9 m (34% stanu floty), miały w 2012 r. średnio 52,8 lat, a jednostki drugiej pod względem liczebności grupy kutrów 18-19,9 m (20% stanu floty) miały średnio niemal 50 lat. Najmłodszymi jednostkami we flocie bałtyckiej były kutry 26 m i większe, których średni wiek sięgał 28,5 lat. Ponad połowa wszystkich kutrów (58%) zarejestrowana była w 3

portach: Władysławowie, Ustce i Kołobrzegu. Największą bazą było Władysławowo, gdzie stacjonowało 36 jednostek.

Flota łodziowa na koniec 2012 r. składała się z 655 łodzi motorowych i wiosłowych. Liczbę łodzi pomocniczych, które nie były wpisane do rejestru statków, szacuje się na około 100-120. W stosunku do roku poprzedniego stan floty łodziowej znajdującej się w rejestrze statków zwiększył się netto o 11 jednostek (2%), przy czym wśród łodzi do 12 m długości przybyło 12 jednostek, a w grupie łodzi 12-14,9 m ubyla 1 jednostka. Zdecydowaną większość (618 jednostek, tj. 94%) stanowiły łodzie motorowe. Moc ich silników wynosiła 30,5 tys. kW i była o 0,1 tys. kW (0,3%) niższa niż rok wcześniej. Dominującą grupą były łodzie w wieku do 25 lat (58%), a jednostek pływających dłużej niż 45 lat było 55 (8%). Średni wiek floty łodziowej na koniec 2012 r. wynosił 24,3 lat i był o 0,1 roku niższy niż rok wcześniej. Największymi bazami floty łodziowej były Ustka i Kołobrzeg, gdzie stacjonowało 48 i 40 jednostek.

2. Połowy (tabele 6-8).

W 2012 r. ogólne polskie połowy morskie wyniosły 179,7 tys. ton, czyli o 0,2 tys. ton mniej w porównaniu z rokiem poprzednim przy czym połowy bałtyckie zwiększyły się mocno o 9,8 tys. ton (8,8%) i wyniosły 120,6 tys. ton, a dalekomorskie znacznie spadły o 10 tys. ton (14,5%) i wyniosły 59,1 tys. ton. Na Bałtyku stało się tak wskutek dużego wzrostu połowów szprotów, dorszy i dobijaków, natomiast w rybołówstwie dalekomorskim w wyniku ograniczenia połowów na łowiskach afrykańskich na Atlantyku oraz całkowitego zaprzestania połowów kryli na Atlantyku antarktycznym i eksploatacji łowisk na południowo-wschodnim Pacyfiku (poza 200 milową strefą Chile), wskutek znacznego spadku zasobów tamtejszego ostroboka.

Połowy dalekomorskie (już tylko sektora prywatnego) koncentrowały się głównie na środkowo-wschodnim i południowo-wschodnim Atlantyku, gdzie 2 duże trawlerzy PAOP odłowiły łącznie 53,8 tys. ton ryb pelagicznych, głównie ostroboków i sardyneli, co stanowiło 91% połowów dalekomorskich ogółem. W stosunku do poprzedniego roku połowy na środkowo-wschodnim Atlantyku były niższe o 31 tys. ton (51,5%) i wyniosły 29,2 tys. ton. Ubytek ten starano się zrekompensować na łowiskach południowo-wschodniego Atlantyku, co w dużym stopniu udało się, gdyż podjęte tam połowy przyniosły 24,6 tys. ton ryb. Pozostała część połowów PAOP pochodziła z północno-wschodniego Atlantyku, gdzie były praktycznie takie same jak rok wcześniej i wyniosły 5,3 tys. ton.

W strukturze gatunkowej połowów dalekomorskich dominowały ostroboki (58,4% całości), a na drugim miejscu znajdowały się sardynele (15,1%). Mniejszą rolę odgrywały dorsze atlantyckie (6,3%), makrele (6,2%) i sardele (5,9%).

W rybołówstwie bałtyckim wzrosły połowy na kutrach i po raz kolejny na łodziach. Połowy kutrowe zwiększyły się o 4,8 tys. ton (5,2%), a łodziowe o 5 tys. ton (25,5%). Te drugie stanowiły 20,6% całkowitych połowów bałtyckich (17,9% w 2011 r.). Ogólne połowy spadły na wschodnim wybrzeżu (podobszar ICES 26) o 6,7 tys. ton (12,6%) i w kilku innych rejonach Bałtyku¹ o 4,6 tys. ton (45,9%), a na zachodnim i środkowym wybrzeżu (podobszary ICES 24 i 25) wzrosły o 3,9 tys. ton (60%) i o 17,2 tys. ton (40,3%). Połowy samych łodzi we wszystkich rejonach Bałtyku były wyższe niż przed rokiem. Głównym rejonem połowów na Bałtyku w 2012 r. było środkowe wybrzeże z udziałem 49,7% (przed rokiem 38,6%). Na wschodnie wybrzeże przypadało 38,4% połowów ogółem, na zachodnie 8,6%, a na inne rejony 3,2% (rok wcześniej odpowiednio 47,9%, 5,9% i 7,7%). Łączne połowy na zalewach zwiększyły się o 0,5 tys. ton (12,8%) i wyniosły 4,4 tys. ton, przy czym cały wzrost w 90% odnosił się do Zalewu Wiślanego. W rezultacie udział ogólnych połowów z Zalewu Wiślanego zwiększył się w 2012 r. do 60,4% (z 56,6% w 2011 r.). Dominującym gatunkiem były tu śledzie z udziałem 82,5%, natomiast na Zalewie Szczecińskim największy udział w połowach miały okonie (33,1%), a następnie płocie (26,8%) i leszcze (24,5%).

W strukturze gatunkowej połowów bałtyckich dominowały szproty z udziałem 52,3%. Na kolejnych miejscach znajdowały się śledzie (22,5%), dorsze (12,3%) i stornie (8,4%). Połowy śledzi były w 2012 r. niższe niż przed rokiem o 2,8 tys. ton (9,4%), a pozostałych głównych gatunków wyższe: szprotów o 6,6 tys. ton (11,7%), dorszy o 2,9 tys. ton (24,4%) i storni o 0,4 tys. ton (4,1%). Połowy wszystkich innych gatunków ryb zwiększyły się łącznie z 2,8 tys. ton do 5,5 tys. ton, głównie za sprawą dobijaków, których złowiono 2,3 tys. ton. Wzrosły też połowy okoni, sandaczy, płoci i nieznacznie łososi, a spadły leszczy, troci, turbotów i węgorzy.

Kwoty połowowe przyznane Polsce na 2012 r. nie zostały przez naszych rybaków zrealizowane dla większości z limitowanych gatunków ryb, z wyjątkiem śledzi. Ogólny stopień wykorzystania kwot połowowych był dużo lepszy niż w roku poprzednim i wyniósł 95%, co oznaczało poprawę o 19 pkt. proc. Połowy dorszy i łososi wskazują na wykorzystanie kwot odpowiednio w 68% i 75% (rok wcześniej 77% i 39%), przy czym kwota połowowa dorszy była wyższa o 6,5 tys. ton, a łososi mniejsza aż o 8 tys. sztuk (około 40 ton)

¹ W 2012 r. połowy wyniosły w podobszarach ICES: 27 – 0,1 tys. ton, 28 – 2,6 tys. ton i 29 – 1,2 tys. ton.

niż w 2011 r. Kwota połowowa śledzi została wykorzystana z nadwyżką w 122%, co oznaczało poprawę w stosunku do roku poprzedniego o 22 pkt. proc., przy czym wielkość kwoty połowowej w 2012 r. była o 7,6 tys. ton niższa w porównaniu z rokiem poprzednim. Kwota połowowa szprotów wykorzystana została w 95% (68% rok wcześniej), przy poziomie niższym o 17,6 tys. ton. Znaczną część tych ryb przeznacza się na pasze, wyławiając je głównie w portach duńskich i szwedzkich.

Połowy na Bałtyku i zalewach stanowiły w 2012 r. 67,1% ogólnych połowów (rok wcześniej 61,6%). Pozostała część przypadała na łowiska dalekomorskie, wśród których głównym rejonem był środkowo-wschodni Atlantyk z udziałem 16,2% połowów ogółem. Od lat główną rolę w połowach odgrywa sektor prywatny, choć na stosunkowo niedużą skalę uczestniczyły w nich jeszcze przedsiębiorstwa sektora publicznego „Dalmor” (po raz ostatni w 2011 r.) i „Szkuner”. W 2012 r. kutry „Szkunera” odłowiły 6,2 tys. ton ryb, a ich udział w rybołówstwie bałtyckim wynosił 5,1% (6% przed rokiem).

Łącznie wśród złowionych przez polskie rybołówstwo ryb i organizmów morskich największy udział miały w 2012 r. szproty (35,1%), wyprzedzając ostroboki (19,2%), śledzie (15,1%), dorsze (10,3%), stornie (5,6%) i sardynele (4,9%). Sześć dominujących gatunków stanowiło razem 90,2% całkowitych połowów morskich.

3. Przetwórstwo (tabela 9).

W końcu 2012 r. w rejestrze Głównego Inspektoratu Weterynarii (GIW) znajdowało się 246 zakładów przetwórczych uprawnionych do handlu produktami rybnymi na obszarze UE, o 2 mniej niż przed rokiem (10 zakładów wpisano do rejestru, a 12 wykreślono bądź zawiesiły działalność). Należały one do 238 przedsiębiorstw, z których 1 posiadał 3 zakłady przetwórcze, a 6 miało po 2 zakłady (łącznie 7 spółek było właścicielami 15 przetwórni rybnych). Uprawnienia do eksportu do krajów trzecich posiadały w 2012 r. 84 zakłady przetwórcze.

W regionie nadmorskim znajdowało się łącznie 136 zakładów z uprawnieniami do handlu z krajami UE (71 w woj. pomorskim i 65 w zachodniopomorskim), co stanowiło 55,3% wszystkich przetwórni w kraju. Na pozostałym obszarze kraju najwięcej takich zakładów było w woj. warmińsko-mazurskim (21), wielkopolskim (15), śląskim (14), oraz mazowieckim (11). Najwięcej zakładów z uprawnieniami do handlu z krajami trzecimi znajdowało się również w regionie nadmorskim – w woj. pomorskim 33 i w zachodniopomorskim 29.

Nadal mocno zwiększała się liczba zakładów dopuszczonych do sprzedaży bezpośredniej tylko na rynki lokalne w kraju. W końcu 2012 r. w rejestrze GIW znajdowało się już 518 takich podmiotów gospodarczych. Wśród nich zdecydowanie dominują gospodarstwa rybackie i firmy zajmujące się sprzedażą słodkowodnych ryb żywych i świeżych, a tylko niektóre prowadzą wstępną obróbkę ryb. Szacuje się, że spośród wszystkich znajdujących się w tym rejestrze podmiotów gospodarczych, przetwórstwem ryb zajmuje się około 50-60 zakładów.

Całkowita produkcja w 2012 r. wyrobów konsumpcyjnych dużych przetwórni rybnych, zatrudniających 50 pracowników i więcej, wyniosła 354,5 tys. ton i była aż o 41,7 tys. ton (13,3%) wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim. O tak znacznym wzroście ogólnej wielkości produkcji zadecydował ponad 3,5-krotny wzrost produkcji ryb mrożonych, a wśród nich niemal 10-krotny przyrost produkcji ryb mrożonych morskich (z 3,6 tys. ton do 34,3 tys. ton). Wzrosła też produkcja większości innych wyrobów, a najwięcej grupy pozostałych wyrobów o 11,6 tys. ton, tj o 37,4%. O 5,3 tys. ton zwiększyła się produkcja marynat, o 2,6 tys. ton ryb wędzonych, a o 1,3 tys. ton filetów mrożonych. Wśród ryb wędzonych mocno wzrosła produkcja łososi o 11,1 tys. ton (26,4%), przy jednoczesnym dużym spadku produkcji z pozostałych ryb, w tym z makreli i śledzi, o 8,5 tys. ton (28,6%). W odniesieniu do 3 grup wyrobów produkcja była niższa niż przed rokiem. Po około 10% spadła produkcja filetów świeżych oraz konserw i prezerw, a o blisko 18% zmniejszyła się produkcja ryb solonych. W ujęciu ilościowym najwyższy spadek produkcji, o 7,9 tys. ton, odnosił się do konserw i prezerw, przy czym produkcja samych konserw była niższa o 4,5 tys. ton (8,4%), a samych prezerw o 3,4 tys. ton (16,5%).

Następstwem zmian w wielkości produkcji były istotne zmiany w strukturze produkcji dużych przetwórni rybnych. Głównym wyrobem pozostały marynaty z udziałem 23,6%, a na drugie miejsce z 21% udziałem wysunęły się ryby wędzone. W pierwszym przypadku nastąpił spadek znaczenia w produkcji ogółem o 1,4 pkt. proc., a w drugim o 2 pkt. proc. Jeszcze więcej, bo aż 5 pkt. proc., straciły konserwy (wraz z prezerwami) i z udziałem 18,4% spadły w strukturze produkcji na trzecie miejsce. Dominujące 3 grupy wyrobów stanowiły łącznie w 2012 r. 63% całkowitej produkcji wyrobów konsumpcyjnych dużych zakładów, podczas gdy rok wcześniej ich udział sięgał 71,4%. Zmniejszyła się też rola filetów świeżych i mrożonych oraz ryb solonych, natomiast znacząco wzrosło znaczenie grupy pozostałych wyrobów, a przede wszystkim ryb mrożonych (odpowiednio do 12% i 12,5%). Tych pierwszych zwiększyło się o 2,1 pkt. proc., a drugich aż o 8,6 pkt. proc. porównaniu z rokiem poprzednim.

Trzeba podkreślić, że zakres miesięcznych sprawozdań o produkcji dużych zakładów przetwórczych jest ograniczony do określonych głównych grup wyrobów i nie obejmuje niektórych mniej ważnych produktów, dlatego może być ona w rzeczywistości trochę wyższa. Podana tu wielkość i struktura produkcji przetwórstwa rybnego w kraju nie jest jeszcze ostateczna, a pełne zestawienie możliwe będzie w drugiej połowie roku, kiedy GUS opracuje roczne sprawozdania o wielkości produkcji wszystkich przetwórni rybnych zatrudniających co najmniej 10 osób. Wstępnie szacujemy, że w 2012 r. całkowita wielkość przetwórstwa rybnego w Polsce wyniosła około 385 tys. ton wyrobów konsumpcyjnych, co w porównaniu z rokiem poprzednim oznaczałoby wzrost o około 2,7%. Natomiast wartość produkcji finalnej szacujemy na około 6,7 mld zł, co daje wzrost o około 4,5%.

4. Handel zagraniczny (tabele 10-11).

W 2012 r. całkowity import ryb i przetworów rybnych do Polski wyniósł wg wstępnych danych 451,6 tys. ton i był tylko o 0,7 tys. ton większy niż w roku poprzednim, a jego wartość (wydatki na zakup) zwiększyła się o 40,7 mln EUR (3,5%). Dominującą rolę w imporcie odgrywały surowce i półprodukty rybne, przeznaczone głównie do dalszego przetwórstwa w kraju, a więc ryby mrożone oraz filety i mięso rybne. Łączne ich dostawy wyniosły 252,2 tys. ton i kosztowały 564,3 mln EUR, co stanowiło 55,8% całego importu pod względem ilości i 47,4% pod względem wartości. W porównaniu do roku poprzedniego import surowców rybnych zmniejszył się o 19,3 tys. ton (7,1%) i kosztował mniej o 3,1 mln EUR. Wzrosły natomiast wyraźnie zakupy za granicą ryb świeżych, drugiej pozycji w strukturze importu pod względem ilości i pierwszej pod względem wartości. Wydano na nie o 46 mln EUR więcej niż na zakup filetów i mięsa rybnego i ponad 3-krotnie więcej niż na import ryb mrożonych. Ryby świeże stanowiły 29,5% ilości i 38,8% wartości całego importu w 2012 r.

W strukturze gatunkowej importu pod względem ilości dominowały łososie (28,2% udziału) i śledzie (20,2%). W porównaniu z rokiem poprzednim łososi kupiliśmy za granicą więcej o 24,6 tys. ton (23,9%), a śledzi mniej o 4,8 tys. ton (5%). W ujęciu wartościowym koszty importu łososi wzrosły o 9,4%, a śledzi o 9%. Pod tym względem łososie stanowiły w 2012 r. 43% całego importu (wzrost o 2,3 pkt. proc. w stosunku do poprzedniego roku), śledzie natomiast 13,8% (wzrost o 0,7 pkt. proc.). W 2012 r. nastąpił spadek importu wszystkich innych głównych gatunków ryb, a największy w odniesieniu do dorszy (ilościowo o 14,5 tys. ton, tj. o 42%, ale wartościowo tylko o 2,4%).

Całkowity eksport ryb i przetworów rybnych, zrealizowany przez granice Polski i ujęty w dokumentach celnych SAD oraz bezpośrednio z burt statków, który w SAD nie jest ujmowany, wyniósł w 2012 r. wg wstępnych danych 349,1 tys. ton i był o 2,4 tys. ton mniejszy niż w roku poprzednim. Jego wartość wzrosła jednak o 62,2 mln EUR (5,5%). Eksport z burt statków wyniósł 78,2 tys. ton, co oznaczało, że stanowił 22,4% eksportu ogółem (26% w 2011 r.) i spadł o 13,1 tys. ton (14,3%) w porównaniu z rokiem poprzednim. Natomiast eksport z lądu zwiększył się ilościowo o 10,7 tys. ton (4,1%), a pod względem wartości, która wzrosła o 61,3 mln EUR (5,7%), wyraźnie dominował. W tym drugim ujęciu eksport z burt statków nie odgrywał zbyt dużej roli, a jego udział w 2012 r. wynosił około 5,5%.

Największy wzrost ilościowy, o 7,3 tys. ton (18,9%), nastąpił w eksporcie ryb wędzonych i solonych (ryby wędzone stanowią prawie całość tej grupy wyrobów), a wartościowy, o 59,4 mln EUR (19%), w eksporcie konserw i marynat. W strukturze wielkości eksportu główną pozycję zachowały konserwy i marynaty (32,4%), natomiast w strukturze wartości eksportu dominującą pozycję z udziałem 36,8% miały nadal ryby wędzone i solone, wyprzedzając konserwy i marynaty (31%) oraz filety i mięso rybne (22,2%).

W strukturze gatunkowej eksportu na pierwsze miejsce w 2012 r. powróciły łososie (17,2% udziału), których sprzedaliśmy za granicę o 7,2 tys. ton (13,6%) więcej w porównaniu z rokiem poprzednim. Na drugim miejscu znalazły się tym razem śledzie (16,6%), w sprzedaży których za granicę odnotowano duży spadek o 11,7 tys. ton (16,8%). Mimo to eksport śledzi przyniósł 32% wzrost przychodów w porównaniu z 2011 r., jednak w jego strukturze dominującą pozycję miały łososie, stanowiąc 43,9% (spadek o 3,5 pkt. proc.), wyprzedzając śledzie (13,9% - wzrost o 2,8 pkt. proc.) i dorsze (6,9%).

Poprawił się zdecydowanie w 2012 r. bilans handlu zagranicznego rybami i przetworami rybnymi, co było skutkiem wyższego tempa wzrostu wartości eksportu w porównaniu ze wzrostem kosztów importu. Saldo wymiany handlowej było dodatnie (co ostatni raz odnotowano w 1999 r.) wyniosło 10,0 mln EUR.

5. Rynek.

W 2012 r. działało w Polsce 6 Lokalnych Centrów Pierwszej Sprzedaży Ryb (LCPSR) zlokalizowanych w 5 głównych portach rybackich (2 w Kołobrzegu i po 1 w Ustce, Darłowie, Władysławowie i Helu), którymi zarządzały zarejestrowane (tzw. uznane) organizacje producentów ryb (rybaków), funkcjonujące zgodnie z przepisami UE i prawem krajowym. W budowie były centra w Łebie i Krynicy Morskiej, a w kilku portach planowano rozpoczęcie działań w celu utworzenia LCPSR. Wśród działających LCPSR istniały duże różnice pod względem funkcji, które pełniły. Wynikało to ze strategii, jaką przyjęły organizacje producentów ryb, które tymi centrami zarządzały. Ich działalność była zróżnicowana, a jej zakres mieścił się od wypełniania tylko obowiązku rejestracji wyładunków ryb wymagających wzmożonej ochrony, aż po uzyskanie możliwości regulacji rynku rybnego w całym regionie. Zauważalna stała się tendencja do tworzenia przez każdą organizację producentów własnego LCPSR, co spowodować może ich nadmiar w jednym porcie i niepotrzebną konkurencję między nimi. Takim przykładem w 2012 r. był Kołobrzeg, gdzie w porcie działały 3 organizacje producentów, z których 2 prowadziły własne LCPSR, a kolejna zamierzała otworzyć własne centrum. Organizacje prowadzące już LCPSR w Kołobrzegu planowały też otwarcie kolejnych, nadzorowanych przez siebie LCPSR w innych portach².

Nie zmieniło się w 2012 r. funkcjonowanie handlu rybnego, który był bardzo rozdrobniony. Sieć handlowa należała w całości do sektora prywatnego, a ryby i przetwory rybne sprzedawano zarówno w sklepach specjalistycznych, nowoczesnych marketach, jak i w bardzo dużej ilości sklepów ogólnospożywczych. Mocną pozycję w handlu rybami miały sieci dużych hipermarketów, będące dla innych podmiotów silną konkurencją cenową, ale też nadal dobrze prosperował handel obwoźny i sprzedaż ryb wprost z samochodów lub prowizorycznych stoisk.

W 2012 r. średnie spożycie ryb, przetworów rybnych i owoców morza, liczone w ekwiwalencie wagi żywej, wyniosło wg wstępnych danych 11,80 kg na 1 mieszkańca i zmniejszyło się o 0,47 kg (3,8%) w stosunku do roku poprzedniego.³ Spadek spożycia ryb był w dużej mierze skutkiem wzrostu ich cen detalicznych. Najmocniej, o 0,45 kg na osobę (14,8%), spadło spożycie mintajów. Niższe było spożycie makreli, dorszy, karpia i trzeci rok z rzędu importowanej pangii, na którą popyt obniżył się z 1,21 kg do 0,90 kg na osobę,

² Rakowski M: Funkcjonowanie małych portów rybackich w Polsce w kontekście zmniejszających się wyładunków ryb. MIR-PIB, Gdynia 2012.

³ Rynek ryb – stan i perspektywy. Analizy rynkowe, nr 19. IERiGŻ, MIR-PIB, Warszawa, kwiecień 2013.

tj. o 25,6%. Wzrosło natomiast spożycie śledzi, szprotów, pstrągów i najmocniej łososi, o 0,35 kg na osobę (49,3%). Na pierwszym miejscu wśród najczęściej konsumowanych ryb pozostały mintaje z udziałem 21,9% (2,59 kg na osobę) w spożyciu ryb ogółem. Kolejne miejsca w strukturze spożycia przypadają śledziom (19,1%, tj. 2,25 kg) i łososiom (9%, tj. 1,06 kg).

Powyższe dane o ogólnym spożyciu ryb zawierają także połowy indywidualne wędkarzy, które w 2012 r. szacowano wstępnie na 13,8 tys. ton. W przeliczeniu na 1 mieszkańca odpowiadało to wielkości 0,36 kg i stanowiło około 3% całkowitego spożycia ryb w Polsce. Bez tych połowów, czyli uwzględniając tylko ryby i przetwory rybne nabywane przez konsumentów w oficjalnej sieci ich sprzedaży, spożycie ryb w masie żywej na 1 mieszkańca kształtowało się w 2012 r. w wysokości 11,44 kg, podczas gdy rok wcześniej wynosiło 11,91 kg. Zatem w 2012 r. spadło ono o 4%.

Całkowite dostawy na rynek krajowy, określone na podstawie wielkości średniego spożycia ryb na 1 mieszkańca (bez połowów wędkarskich), można szacować w latach 2011-2012 na około 273,0 tys. ton i 262,2 tys. ton w przeliczeniu na relację handlową (masę wszystkich produktów). Nastąpił więc w tym okresie spadek zaopatrzenia rynku o 10,8 tys. ton.

6. Zatrudnienie (tabele 12-13).

Dane o zatrudnieniu w przetwórstwie i handlu rybnym będą osiągalne w GUS w drugiej połowie roku i wówczas można będzie dokładniej określić wielkość zatrudnienia. Wstępnie szacuje się, że w przetwórstwie rybnym zwiększyło się ono o około 0,2 tys. osób (1,1%), gdyż wzrosła wielkość produkcji wyrobów konsumpcyjnych, a w handlu rybnym spadła o około 0,1 tys. osób (1,5%). Zwiększyła się o 20 osób (0,9%) łączna liczba rybaków pracujących na Bałtyku, gdyż zwiększył się stan floty łodziowej, a liczba rybaków dalekomorskich zmniejszyła się o 21 osób (42,9%) pracujących uprzednio w „Dalmorze”.

Całkowite zatrudnienie w gospodarce rybnej w 2012 r. szacujemy wstępnie na 26,9 tys. osób, co oznaczałoby niewielki wzrost o 0,1 tys. osób (0,4%) w stosunku do roku poprzedniego. Na rynku pracy w branży rybnej mamy od lat zdecydowaną dominację sektora prywatnego. Szacuje się, że w 2012 r. pracowało w nim 99,1% ogółu zatrudnionych.

II. TABELE i RYSUNKI

Tabela 1

Flota rybacka w latach 2010-2012

Wyszczególnienie	2010				2011				2012			
	Liczba jednostek	Pojemność w tys. GT	Moc w tys. kW	Średni wiek	Liczba jednostek	Pojemność w tys. GT	Moc w tys. kW	Średni wiek	Liczba jednostek	Pojemność w tys. GT	Moc w tys. kW	Średni wiek
Flota ogółem	793	37 266	86 899	27,1	790	33 377	82 890	27,7	798	33 399	81 944	27,7
Państwowa flota dalekomorska	1	3,9	3,2	24,0								
Prywatna flota dalekomorska	3	17,4	15,2	18,3	3	17 415	15 215	19,3	3	17 415	15 215	20,3
Flota kutrowa	146	11 797	38 197	41,6	143	11 640	37 032	42,7	140	11 644	36 186	43,4
Łodzie rybackie	643	4 193	30 287	23,8	644	4 322	30 642	24,4	655	4 340	30 543	24,3

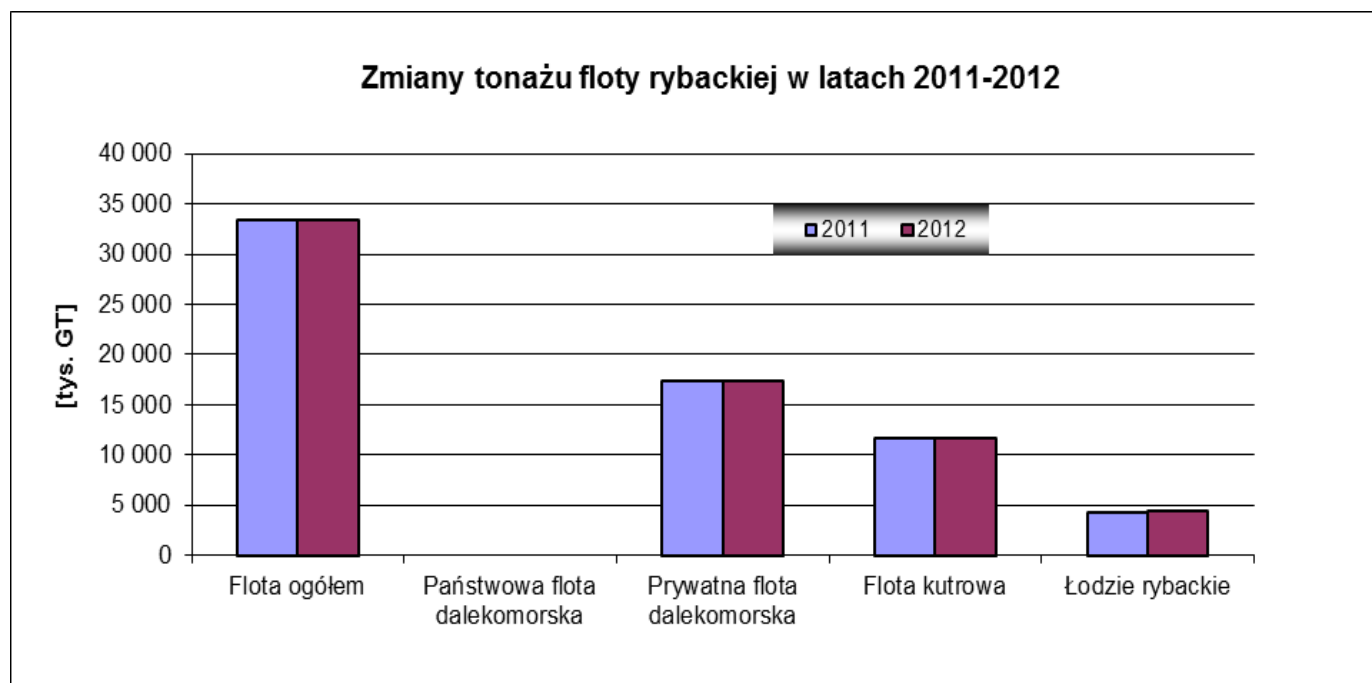

Tabela 2

Flota bałtycka według klas długości jednostek w latach 2010 - 2012

Klasy długości	2010				2011				2012			
	Liczba jednostek	GT	kW	Średni wiek	Liczba jednostek	GT	kW	Średni wiek	Liczba jednostek	GT	kW	Średni wiek
Łodzie <12 m	591	2 952	23 920	23,8	591	3 010	23 890	24,5	603	3 042	23 875	24,4
Łodzie 12-14,9 m	52	1 242	6 366	24,1	53	1 312	6 753	23,5	52	1 298	6 668	22,9
Kutry 15-17,9 m	62	2 219	9 916	50,8	57	2 096	9 201	51,8	47	1 692	6 933	52,8
Kutry 18-19,9 m	16	779	3 479	44,6	20	937	4 073	47,0	28	1 300	5 848	49,2
Kutry 20-22,9 m	18	1 243	5 116	35,9	20	1 526	5 525	36,9	18	1 328	4 919	37,8
Kutry 23-24,9 m	14	1 498	4 181	37,4	13	1 435	3 835	38,8	13	1 517	3 845	39,2
Kutry 25-25,9 m	14	1 922	5 649	32,2	11	1 497	4 586	33,5	10	1 354	4 167	34,6
Kutry 26 m i większe	22	4 136	9 856	26,8	22	4 149	9 812	27,4	24	4 453	10 475	28,5
Razem	789	15 990	68 484	27,1	787	15 962	67 675	27,7	795	15 984	66 729	27,7

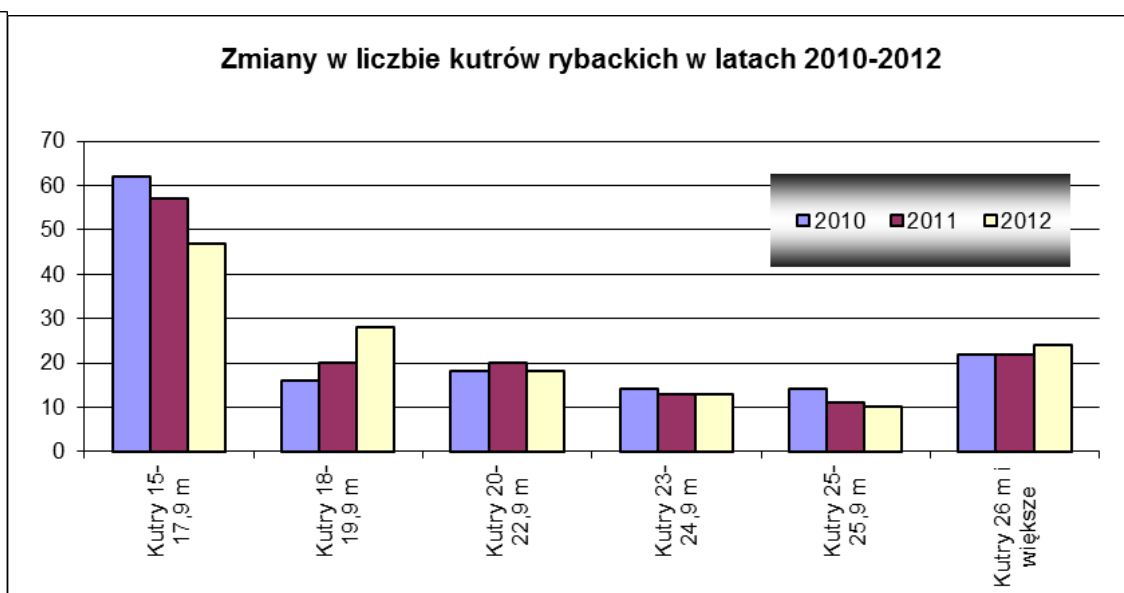
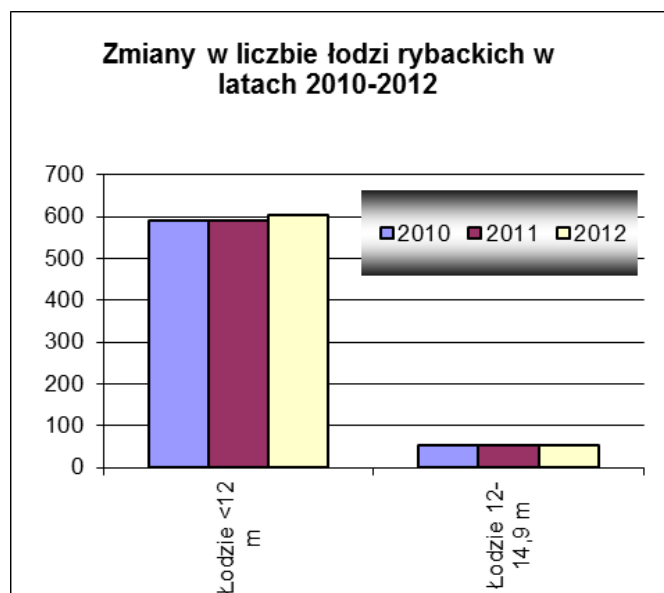

Tabela 3

Wiek floty bałtyckiej w 2012 r. według klas długości

Klasy długości	do 15 lat	16-25 lat	26-35 lat	36-45 lat	46 lat i więcej	Razem
Łodzie <12 m	172	174	118	95	44	603
Łodzie 12-14,9 m	30	6	2	3	11	52
Kutry 15-17,9 m				8	39	47
Kutry 18-19,9 m		1	1	5	21	28
Kutry 20-22,9 m		2	8	1	7	18
Kutry 23-24,9 m		1		9	3	13
Kutry 25-25,9 m			8	1	1	10
Kutry 26 m i większe		12	10	1	1	24
Razem	202	196	147	123	127	795

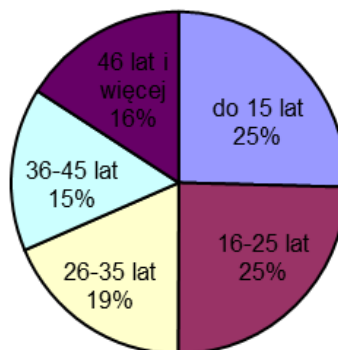
Struktura wiekowa floty bałtyckiej w 2012 r.

Tabela 4

Liczba, pojemność i moc floty kutrowej według portów rejestracji w latach 2010-2012

Port	2010				2011				2012			
	Liczba kutrów	GT	kW	Średni wiek	Liczba kutrów	GT	kW	Średni wiek	Liczba kutrów	GT	kW	Średni wiek
Gdańsk	4	341	1 116	32,5	4	341	1 116	33,5	3	266	866	37,0
Górki Wschodnie	1	47	281	47,0	1	47	281	48,0	1	47	305	49,0
Górki Zachodnie	4	167	1 052	50,3	4	170	1 052	51,3	4	170	1 052	52,3
Hel	10	1 255	3 844	35,1	8	972	3 005	36,4	8	972	3 005	37,4
Jastarnia	14	536	2 990	50,6	14	538	2 990	51,6	14	539	2 990	52,6
Władysławowo	39	4 016	11 769	37,1	39	4 184	11 743	37,8	36	3 990	10 914	38,1
Łeba	10	416	1 871	48,1	10	416	1 871	49,2	10	416	1 871	50,2
Ustka	26	1 881	5 514	42,7	26	1 824	5 336	43,9	27	1 973	5 664	43,3
Darłowo	11	389	1 416	49,5	10	352	1 294	51,2	10	352	1 294	52,2
Kołobrzeg	18	2 083	5 999	34,3	18	2 083	5 999	35,4	18	2 184	6 024	36,3
Dziwnów	6	446	1 408	50,0	6	493	1 408	51,0	6	515	1 420	52,0
Świnoujście	3	220	937	46,0	3	220	937	47,0	3	220	781	48,0
Razem	146	11 797	38 197	41,6	143	11 640	37 032	42,7	140	11 644	36 186	43,4

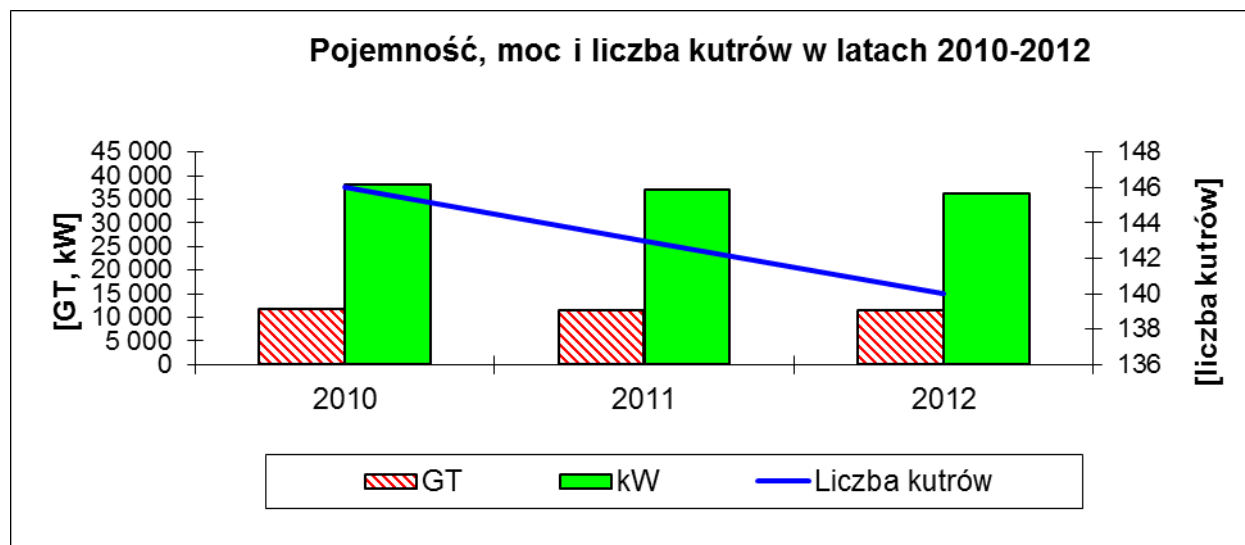
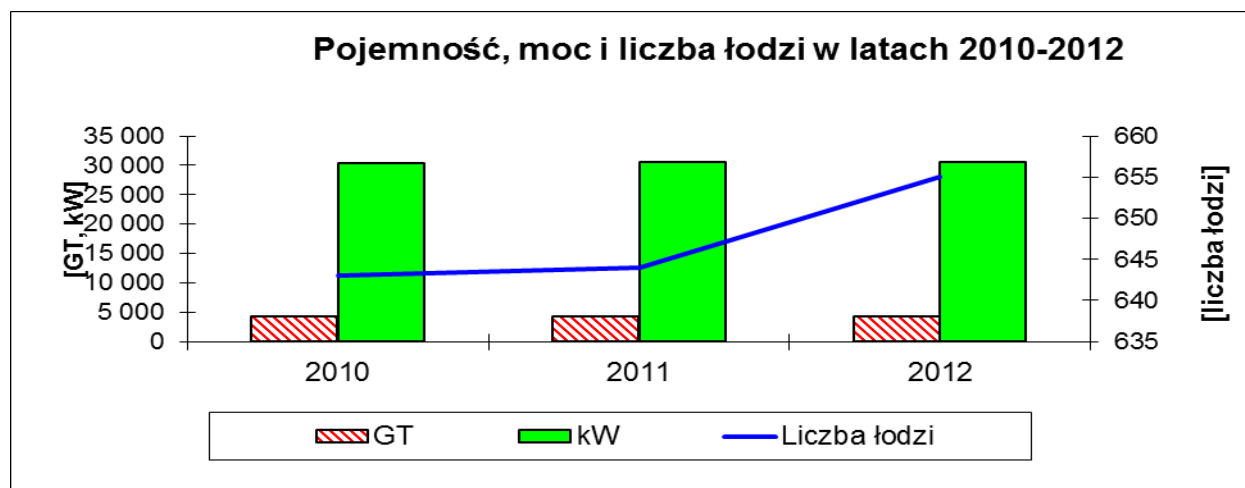
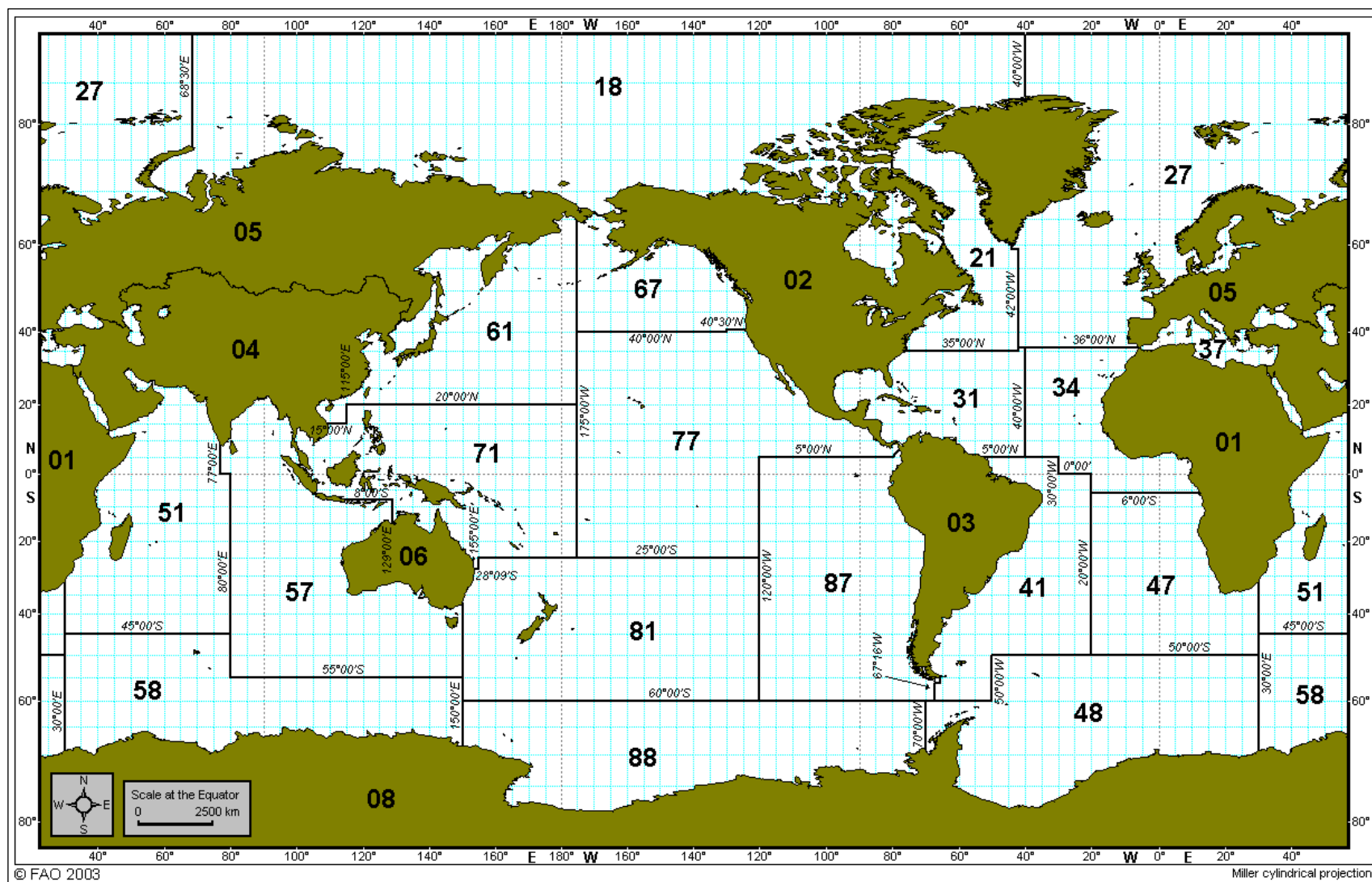

Tabela 5

Liczba, pojemność i moc floty łodziowej według portów rejestracji w latach 2010-2012

Port / przystań	2010				2011				2012			
	Liczba łodzi	GT	kW	Średni wiek	Liczba łodzi	GT	kW	Średni wiek	Liczba łodzi	GT	kW	Średni wiek
Ustka	48	665	3 793	34,1	48	651	3 565	33,2	48	639	3 543	34,4
Kołobrzeg	38	727	3 916	20,9	40	825	4 323	20,2	40	826	4 200	19,3
Trzebież	34	110	846	21,1	34	110	849	21,5	35	113	866	22,4
Darłowo	22	186	1 409	28,0	23	193	1 450	28,1	33	192	1 435	19,2
Jastarnia	32	146	769	30,8	31	152	752	30,0	32	153	763	30,8
Kuźnica	28	134	666	27,8	29	135	666	28,7	28	131	663	29,2
Nowa Pasłęka	23	52	867	12,4	22	47	871	12,8	24	49	927	13,7
Świnoujście	23	247	1 811	19,6	22	244	1 789	19,9	22	244	1 785	20,0
Władysławowo	19	201	1 215	22,3	22	220	1 536	24,6	22	219	1 567	22,5
Łeba	23	164	1 134	23,5	23	181	1 134	22,9	21	161	1 005	23,1
Jarosławiec	20	99	771	28,2	20	99	771	29,2	19	97	730	29,4
Dziwnów	13	142	988	15,2	13	132	830	18,5	14	169	1 010	18,1
Unieście	14	112	655	22,6	13	114	654	21,1	14	128	709	21,2
Pozostałe	306	1 208	11 447	22,9	304	1 219	11 455	24,0	303	1 218	11 342	24,5
Razem	643	4 193	30 287	23,8	644	4 322	30 642	24,4	655	4 340	30 543	24,3

Międzynarodowy podział wód morskich na obszary (wg FAO)

Tabela 6

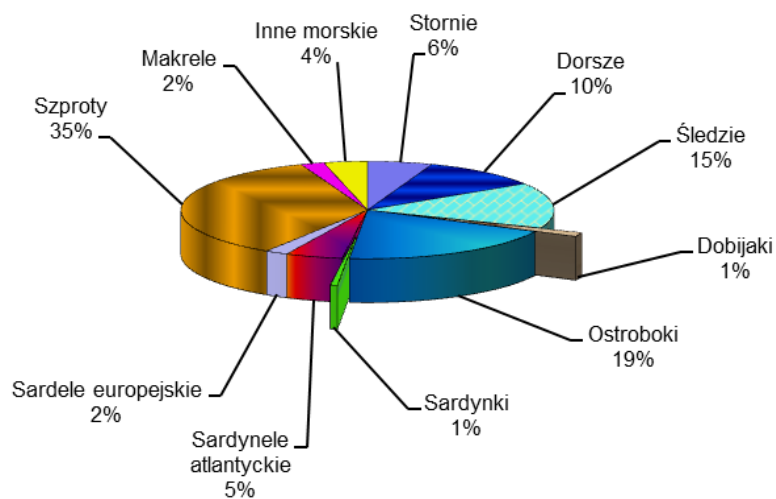
**Połowy według obszarów morskich oraz ważniejszych gatunków ryb
i innych organizmów morskich
w latach 2010 - 2012 (t)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	Bałtyk i zalewy	ATLANTYK 1/				Ogółem Atlantyk	Pacyfik Południowo- wschodni
					Północno- wschodni	Środkowo wschodni	Południowo- wschodni	Atlantyk antarktyczny		
					27(IIIId)	34	47	48		87
OGÓŁEM - 2010	170771,1			110100,1	5309,4	14605,2		6910,8	26825,4	33845,6
OGÓŁEM - 2011		179913,6		110767,1	5257,0	60177,2		3043,6	68477,8	668,7
OGÓŁEM - 2012			179703,4	120574,6	5340,6	29178,1	24610,1		59128,8	
Węgorze	53,4	32,1	30,8	30,8						
Łososie	47,8	34,4	34,7	34,7						
Trocie	371,8	233,4	167,5	167,5						
Pstrągi tęczowe	0,2	1,0	6,9	6,9						
Stornie	11228,4	9725,1	10089,3	10089,3						
Gładzice	38,0	35,4	63,8	63,8						
Turboty	100,7	78,2	66,2	66,2						
Belony	23,1	20,7	26,3	26,3						
Dorsze	14876,8	15631,4	18551,6	14843,8	3707,8					
Czarniaki	932,7	584,4	0,0							
Halibuty	963,3	169,4	808,5		808,5					
Śledzie	24747,2	29881,3	27114,4	27114,4						
Szprotki	58842,6	56489,6	63119,1	63119,1						
Grenadier - Buławiki	3,7	0,4	1,6		1,6					
Karmazyny mentela	3,9	10,6	322,8		322,8					
Karmazyny REG		47,7	34,2		34,2					
Kryle	6910,8	3043,6	0,0							
Makrele	1860,6	5996,9	3650,7			3141,6	509,1			
Makrele kolas	318,7	0,7	0,0							
Pelamidy	16,4	9,4	0,0							
Morszczuki senegalskie	5,0	54,9	361,6			32,5	329,1			
Morszczuki europejskie		0,1	0,0							
Płocie	600,9	617,9	644,1	644,1						
Leszcze	590,5	651,0	544,9	544,9						
Okonie	837,6	813,8	996,5	996,5						
Sandacze	151,5	134,8	307,9	307,9						
Ciosy	26,4	22,2	28,7	28,7						
Krapie	71,5	44,2	30,9	30,9						
Sieje	21,6	21,9	23,5	23,5						
Karasie		12,3	16,2	16,2						
Liny		10,3	6,6	6,6						
Miętusy	7,6	10,8	13,1	13,1						
Szczupaki	5,8	12,3	12,3	12,3						
Sardynki atlantyckie	3618,3	19076,1	8889,6			8889,6				
Sardynki europejskie	895,2	8781,5	3529,1			3529,1				
Witlinki	88,6	7,3	21,4	21,4						
Kielec	22,5	59,2	229,4			21,0	208,4			
Dobijaki	1,5	0,4	2338,7	2338,7						
Sardynki	1635,3	5312,9	1103,4			1103,4				
Ostroboki	6532,3	19949,2	34534,3			11035,6	23498,7			
Ostroboki chilijskie	33218,7	658,3	0,0							
Plamiaki	705,2	645,8	442,0		442,0					
Zębacze	14,2	26,1	33,4		22,7		10,7			
Brama japońska	309,7	120,5	29,7			29,7				
Tuńczykowate TUX	63,8	207,9	31,5			31,5				
Bonito SKJ		405,9	43,0			43,0				
Lichia LEE		144,0	11,6			11,6				
Pałasz		61,0	812,4			812,4				
Beryksy			9,1			9,1				
Baracuda (BAR)			43,8			43,8				
Zółcik			409,4			409,4				
Atun			34,6				34,6			
Piotrosz			10,3				10,3			
Inne	7,3	25,3	71,9	27,0	1,0	34,7	9,2			

1/ Numery obszarów według klasyfikacji FAO i ICES

Źródło: MRIRW Departament Rybołówstwa

**Połowory wg ważniejszych gatunków ryb
i organizmów morskich w 2012 r.**

**Połowory ryb i innych organizmów morskich
wg obszarów morskich w 2012 r.**

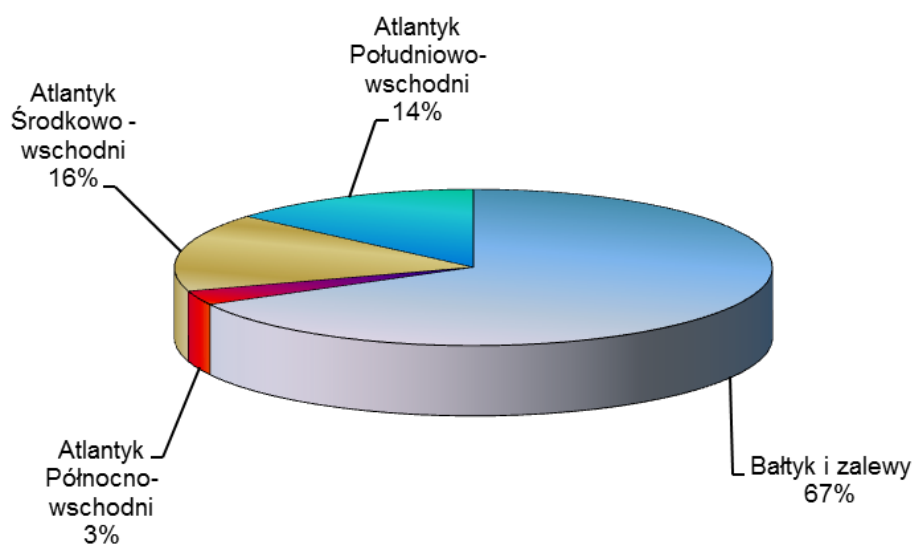

Tabela 7

**Połowy na Bałtyku według podobszarów ICES i gatunków z podziałem
na kutry i łodzie w 2012 r. (t)**

Wyszczególnienie	Ogółem	Razem		BAŁTYK							
				Zachodnie wybrzeże		Środkowe wybrzeże		Wschodnie wybrzeże		Inne rejony ^{1/}	
		kutry	łodzie	kutry	łodzie	kutry	łodzie	kutry	łodzie	kutry	łodzie
Dorsze	14843,8	7586,5	7257,3	283,7	533,2	3541,3	5015,6	3761,5	1707,8		0,7
Śledzie	27114,4	23185,6	3928,8	1589,1	771,3	16127,6	875,5	5385,1	2281,7	83,8	0,2
Szproty	63119,1	61590,2	1528,9	3572,7	19,8	23044,8	1493,7	31139,2	15,3	3833,5	
Łososie	34,7	25,8	8,9		0,2	13,0	1,1	12,9	7,6		
Trocie wędrowne	167,5	62,9	104,5		10,5	44,0	21,1	18,9	72,3		0,6
Pstrągi tęczowe	6,9	0,2	6,7			0,1	0,0	0,1	6,6		0,1
Węgorze	30,8	0,0	30,8		21,1		0,6		9,1		
Turboty	66,2	13,0	53,2	0,8	13,5	11,0	30,3	1,2	9,4		
Stornie	10089,3	2624,2	7465,1	368,3	955,7	1979,3	5313,3	276,5	1193,4		2,8
Gładzice	63,8	23,6	40,3	13,2	7,9	10,4	30,4		2,0		
Sandacze	307,9	5,2	302,7	5,1	197,0		42,1	0,1	63,6		
Okonie	996,5	21,7	974,8	21,7	829,5		51,5		93,8		
Płocie	644,1	1,1	643,0	1,1	543,8		5,7		93,5		
Leszcze	544,9	0,0	544,9		430,7		12,2		102,0		
Ciosy	28,7	0,0	28,7						28,7		
Krąpie	30,9	0,0	30,9		26,4		0,0		4,5		
Sieje	23,5	0,5	23,0	0,5	21,9		0,4		0,7		
Miętusy	13,1	0,0	13,1		10,6		0,0		2,5		
Stynki	6,9	0,0	6,9						6,9		
Karasje	16,2	0,0	16,2		0,5				15,7		
Szczupaki	12,3	0,0	12,3		11,4		0,0		0,8		
Liny	6,6	0,0	6,6		5,6				1,0		
Belony	26,3	0,0	26,3		0,1		1,7		24,5		
Bolenie	2,2	0,0	2,2		2,2				0,0		
Witlinki	21,4	21,2	0,1	14,9	0,1	6,4					
Dobijaki	2338,7	587,0	1751,7	131,5		454,0	1746,4	1,5	5,3		
Inne	18,1	0,1	17,9	0,1	14,7		1,0		2,3		
OGÓŁEM:	120574,6	95748,9	24825,7	6002,8	4427,8	45231,7	14642,6	40597,0	5751,0	3917,3	4,4

1/ Podobszary ICES 27, 28 i 29.

Tabela 8

**Połowy łodziowe na zalewach według gatunków ryb
w 2012 r. (t)**

Wyszczególnienie	Ogółem	Zalew Szczeciński	Zalew Wiślany
Śledzie	2 170,0		2 170,0
Stornie	92,6	0,7	91,9
Węgorze	24,1	18,4	5,7
Sandacze	210,1	154,3	55,7
Okonie	620,0	571,4	48,6
Płocie	554,0	463,4	90,5
Leszcze	523,0	423,5	99,5
Miętusy	13,0	10,5	2,5
Szczupaki	11,6	11,4	0,2
Sieje	15,4	15,4	
Liny	6,5	5,6	0,9
Karasje	15,9	0,5	15,5
Ciosy	28,7		28,7
Stynki	6,9		6,9
Turboty, skarpie	0,6		0,6
Krąpie	29,9	26,0	3,9
Karpie	0,2	0,1	0,1
Sumy	2,7	2,7	
Jazgarze	1,2	0,2	1,0
Bolenie	2,2	2,2	
Łososie	0,1		0,1
Troć wędrowna	17,1	9,2	7,9
Inne	12,8	11,8	1,1
OGÓŁEM:	4 358,6	1 727,3	2 631,3

Tabela 9

**Wielkość i struktura produkcji przetwórstwa rybnego według grup wyrobów
w zakładach przetwórczych zatrudniających 50 i więcej osób
w latach 2011-2012 (tony)^{a/}**

Wyszczególnienie	2011	2012	Struktura (%)		Wskaźnik 2012/2011
			2011	2012	
1. Ryby mrożone	12 284	44 392	3,9	12,5	361,4
- ryby słodkowodne	726	335	0,2	0,1	46,1
- ryby morskie	3 568	34 267	1,1	9,7	960,4
- mięso z ryb morskich	7 990	9 790	2,6	2,7	122,5
2. Filety świeże	8 384	7 607	2,7	2,2	90,7
- z ryb słodkowodnych	.	.	-	-	-
- z ryb morskich	8 384	7 607	2,7	2,2	90,7
3. Filety mrożone	23 944	25 254	7,7	7,1	105,5
- z ryb słodkowodnych	.	.	-	-	-
- z ryb morskich	23 944	25 254	7,7	7,1	105,5
4. Ryby solone	13 812	11 382	4,4	3,2	82,4
- ryby	3 798	1 196	1,2	0,3	31,5
- filety	10 014	10 186	3,2	2,9	101,7
5. Ryby wędzone	71 976	74 526	23,0	21,0	103,5
- z łososi	42 064	53 154	13,4	15,0	126,4
- ze śledzi	570	517	0,2	0,1	90,7
- z pozostałych ryb	29 342	20 855	9,4	5,9	71,1
6. Konserwy i prezerwy	73 213	65 263	23,4	18,4	89,1
- konserwy	52 341	47 828	16,7	13,5	91,4
- prezerwy	20 872	17 435	6,7	4,9	83,5
7. Marynaty	78 242	83 543	25,0	23,6	106,8
8. Pozostałe wyroby ^{c/}	30 960	42 540	9,9	12,0	137,4
OGÓŁEM	312 815	354 507	100,0	100,0	113,3

a/ Wyroby konsumpcyjne.

b/ Szacunek.

c/ Wyroby kulinarne i garmazeryjne, sałatki, paprykarze, pasty i pasztety z ryb.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie materiałów GUS o produkcji podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących wynosiła 50 i więcej osób.

Rozmieszczenie zakładów przetwórstwa rybnego posiadających uprawnienia do handlu na rynku UE (stan na koniec 2012 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GIW.

Tabela 10**Import ryb i przetworów rybnych według grup towarowych i głównych gatunków
w latach 2011-2012**

Grupy towarowe	2011		2012 ^{a/}		2012/2011	
	tys. ton	mln. EUR	tys. ton	mln. EUR	tys. ton	mln. EUR
Ryby żywe	5,5	13,8	3,8	8,8	-31%	-36%
Ryby świeże	113,1	425,2	133,3	462,0	18%	9%
Ryby mrożone	86,3	157,6	77,2	148,3	-10%	-6%
Filety, mięso rybne	185,2	409,8	175,0	416,0	-5%	2%
Ryby wędzone, solone, suszone	1,7	9,7	1,4	10,8	-18%	11%
Ryby przetworzone i konserwowane	36,7	89,5	34,7	96,4	-5%	8%
Owoce morza świeże i mrożone	5,9	19,0	6,8	25,7	15%	35%
Owoce morza przetworzone	2,2	11,0	1,8	9,6	-18%	-13%
Mączka, trawy, odpadki	14,3	14,4	17,7	13,3	24%	-8%
Razem	450,9	1 150,2	451,6	1 190,9	0%	3,5%
Główne gatunki						
Śledzie	95,9	150,8	91,1	164,4	-5%	9%
Łososie	102,9	468,6	127,5	512,6	24%	9%
Pangi	17,0	28,2	12,6	20,7	-26%	-27%
Makrele	34,0	48,4	32,7	46,7	-4%	-4%
Mintaje	36,8	63,5	34,0	62,6	-8%	-1%
Dorsze	34,6	74,5	20,1	72,7	-42%	-2%
Tuńczyki	10,6	28,6	7,8	27,0	-26%	-6%

a/ Dane nieostateczne.

Źródło: Rynek ryb – stan i perspektywy. Analizy rynkowe, nr 19. IERiGŻ, MIR, Warszawa, kwiecień 2013.

Tabela 11**Eksport ryb i przetworów rybnych według grup towarowych i głównych gatunków
w latach 2011-2012**

Grupy towarowe	2011		2012 ^{a/}		2012/2011	
	tys. ton	mln. EUR	tys. ton	mln. EUR	tys. ton	mln. EUR
Ryby żywe	1,1	4,5	1,0	3,9	-9%	-13%
Ryby świeże	38,1	19,7	27,1	14,4	-29%	-27%
Ryby mrożone	64,5	57,3	67,5	69,7	5%	22%
Filety, mięso rybne	53,7	280,0	55,6	266,3	4%	-5%
Ryby wędzone, solone, suszone	38,6	430,1	45,9	442,0	19%	3%
Ryby przetworzone i konserwowane	113,9	313,2	113,2	372,6	-1%	19%
Owoce morza świeże i mrożone	4,0	5,9	1,2	4,0	-70%	-32%
Owoce morza przetworzone	2,0	11,7	1,9	13,2	-5%	13%
Mączka, trawy, odpadki	35,7	16,3	35,7	14,7	0%	-10%
Razem	351,5	1 138,7	349,1	1 200,9	-1%	5,5%
Główne gatunki						
Dorsze	16,3	80,2	17,5	83,2	7%	4%
Śledzie	69,5	126,4	57,8	167,4	-17%	32%
Łososie	52,8	540,1	60,0	526,9	14%	-2%
Szproty	35,9	24,8	30,2	25,5	-16%	3%
Ostroboki	20,1	17,3	35,3	35,1	76%	103%
Sardynki, sardynki	25,6	20,4	11,6	15,1	-55%	-26%
Makrele	11,3	17,5	11,4	22,5	1%	29%

a/ Dane nieostateczne.

Źródło: Rynek ryb – stan i perspektywy. Analizy rynkowe, nr 19. IERiGŻ, MIR, Warszawa, kwiecień 2013.

Tabela 12**Przeciętna liczba zatrudnionych w gospodarce rybnej w latach 2011-2012 (tys. osób)**

Wyszczególnienie	2011	2012	Wskaźnik 2012/2011
Rybołówstwo morskie	2,3	2,3	100,0
w tym: rybacy	2,3	2,3	100,0
Przetwórstwo ryb	17,8	18,0 ^{a/}	101,1
Handel	6,7	6,6 ^{a/}	98,5
O g ó ł e m	26,8	26,9 ^{a/}	100,4

^{a/} Dane nieostateczne.**Tabela 13****Przeciętna liczba zatrudnionych rybaków w latach 2011-2012**

Wyszczególnienie	2011			2012		
	Sektor publiczny	Sektor prywatny^{a/}	Razem	Sektor publiczny	Sektor prywatny^{a/}	Razem
Rybołówstwo dalekomorskie	21	28	49	-	28	28
Rybołówstwo bałtyckie	38	2 212	2 250	37	2 233	2 270
O g ó ł e m	59	2 240	2 299	37	2 261	2 298

^{a/} Dane szacunkowe.